

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput I. De viro, qui S. Demetrii patrocinio amissum e morbo oculorum
usum recuperavit b.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A. ANONYMO.

colunt, a serpentum morsibus haud periclitantur; iisdem vero ipsa, cum prius, ut fama refert, duobus anni mensibus, Julioque et Augusto, humi procumbere ac dormire præ serpentum vexantium multitudine non possent, sed schaphas ingrederentur, ibidemque somni necessitati satisfacerent, afflicta fuisse asseveratur; statim autem ab eo die, quo gloriosissimi Martyris domus fuit consecrata, etsi etiam a serpentibus morderi quempiam accidat, oleo lampadis ejus ad membrum læsum perungitur, statimque dolore liberatur. *Hæc eadem, quæ ita auctoris nostri anonymi narratio, prout in codice olim Mazarinæo exstat, paulo prolucius exponit, paucis hisce verbis, Per orationem ejus (sancti Demetrii) si quis infirmus in eodem templo (exstructo nempe a Cypriano archiepiscopo) devotus advenerit, si perunctus fuerit de oleo lampadis ejus, illico sanabitur, etiam involvit narrationis ejusdem apud Mabillonium loco supra cit. compendium, ab Anastasio Bibliothecario contextum. Hoc porro, quamquam ex dictis cum Joannis Stauracii compendio in substantia conveniens, plura tamen adhuc alia adjuncta, eaque satis notatu digna, quæ ab hoc absunt, complectitur, uti comperiet, qui unum cum altero contulerit. Ceterum quod ad narratorum hoc cap. fidem spectat, quo de hac utcumque statui queat, debent etiam, quæ supra ad lit. c dicta sunt, expendi.*

MIRACULORUM

LIBER III

Auctore Anonymo altero a.

CAPUT I.

De viro, qui S. Demetrii patrocínio amissum e morbo oculorum usum recuperavit b.

Vir, qui ex morbo oculorum usum amisit, S. Demetrio ei

Vir quidam olim civitatis hujus, Byzantium negotii cujuspiam causa profectus, gravem in morbum incidit: ex hoc autem et oculis vehemens fluxio obvenit, corporeaue luminaria extinxit. Ac, morbo quidem pulso, convaluit, præ cæcitate autem omnino miser nihilque facere valens, ibat quidem, sed in lapides impingens. Pedes erant offendiculis attriti, nec illi uspiam medela occurrebat. Animo concipit magnum Demetrium curationemque quærebat, nec repetere cessabat: o utinam Thessalonice in patria mea versarer! Et magnum ibidem Pugilem, exclamabat, instanter invocare possem, et voto haud frustrarer. Verum et ibidem, quem quærebat, medicus ei apparet, bonusque pastor ac curator, ut ovis sui ovem adjuvet, festinat diligensque Thessalonice Paterfamilias, ut drachmam perditam inveniat, accurrit.

apparente, ac, quid facere debeat, indicante,

217 Ac quam ob rem, ait, o homo, modicæ fidei es, ac solum me in patria invocatum apparere existimas? Verum ne et procul et quovis recurras, si ad castissimæ Dei Matris oratorium (Oeconomium est loco nomen) accesseris, interius me invenies, tibi que apparebo ac statim lumen videbis. Homo statim expergefactus surgit, currit, divinam illam Castissimæ domum quærît, invenit, in templum ingreditur, rogat, ubi sit magnus Demetrius audit: Ecce, divina Martyris effigies: erat autem e lapillis artificiosissime composita ac optima. Procidit ante effigiem cæcus, lacrymis quam plurimis perfusus. Ad sanctos pedes tuos, ait, procumbere non desistam, donec magnus et martyr et medicus oculos meos sanes, ita ut divinam tuam formam ac speciem videam.

Ἄνθρωπος τις πάλαι τῆς πόλεως ταύτης πρὸς Βυζάντιον κατὰ τινα χροίαν ἀφορηθεὶς, νόσῳ περιπετώμενος διηνῆ· ἐν δὲ τῆς καὶ ρεύμα τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπιπίπτει δριμύ, καὶ τοὺς σωματικοὺς φωστῆρας ἠμαύρωσε. Καὶ τῆς μὲν νόσου ἀπαλλαγείς, ὀφθαλμοὺς ἦν, τῆς δὲ τυφλώσεως τὸ παράπαν ἄβηλος καὶ ἀνευρέγγητος, περιήκει δὲ λίσσοις προσπαίων· πόδας τοῖς προσκρούμασι συντριβόμενος, καὶ θεραπεία τούτῳ ἦν οὐδαμῶς. Εἰς τοὺν λαμβάνει τὸν μέγαν Δημήτριον, καὶ τὴν ἰατρῆαν ἐζητεῖ, καὶ ἀντιβολῶν οὐκ ἐπάμετο· καὶ εἶδε τὴν ἐμὴν πατρίδα Θεσσαλονικίαν παρῆν, καὶ τὸν μέγαν εἶγον ἐκείσε προσλιπαρεῖν ἀδελφὴν, ἕβρα, καὶ τῆς ἐφέσεως ἀν οὐκ ἀπέτυχον. Ἀλλὰ φθάσει κάκει ὁ ζητούμενος αὐτῷ ἰατρῆς, καὶ ὁ καλὸς ποιμὴν καὶ προστάτης ταχύνει τὸ τῆς οἰκείας μάνδρας ἐπισκέψασθαι πρόβατον, καὶ ὁ καλὸς τῆς Θεσσαλονικῆς οἰκοδεσπότης τὴν ἀπολωλίαν εὐρέσθαι τρέχειν δραχμῶν.

217 Καὶ ἰατρί, φησὶν, ὀλιγόπιστος, ὃ ἄνθρωπε, εἰ καὶ μόνον ἐν τῇ πατρίδι αἰεὶ με φθάσει καλοῦμενος: Ἀλλὰ μὴ καὶ πόρρον καὶ πανταχοῦ ἀνάστα καὶ τῷ εὐκτερίῳ οἴκῳ γενόμενος τῆς πανάγνου καὶ Θεομήτορος, οἰκονομεῖον τῷ τόπῳ τὸ ὄνομα, ἔνδον εὐρήσεις με, καὶ ἀφθῆσμαι σοι, καὶ ἔσῃ παραχρῆμα βλέπων τὸ φῶς. Ἐξυπνος ὁ ἄνθρωπος παραυτίκα γενόμενος ἀνίσταται, τρέχει, τὸν θεῖον οἶκον ἐκείνου τῆς πανάγνου ἱερουᾶ, εὐρίσκει, εἰσεῖσι τῷ ναῷ, ἑρωτά, ποῦ ὁ μέγας Δημήτριος, ἀκροῖ· ἰδοὺ εἰκὼν ἡ θεῖα τοῦ μάρτυρος: ἦν δὲ ἐκ ψφιδῶν συγκειμένη φιλοτέχνως εὐ μάλα καὶ ἀριστά. Πίπτει τῆς εἰκόνος ἐμπροσθεν ὁ τυφλός, ἄκραυτον ὅτι πλειστοὶς περιβρέμενος: οὐ παύσομαι προκλινοῦσθαι τῶν ἁγίων ἱγνῶν ἕως ὅτου ὁ μέγας καὶ μάρτυς, καὶ ἰατρός τοῖς ὀφθαλμοῖς θεραπείσεις μου, ὡς ἴδω σου τὴν θεῖαν μορφήν καὶ εὐπρέπειαν.

A 218 Νύξ ἤδη παρῆν, καὶ ἰδοὺ τῷ πάσχοντι ὁ μάρτυς καὶ ἰατρός καὶ τοῖς δαυτύλοις τοῖς νενοσηκότας ἤλατο ὀφθαλμούς, καὶ ἤρεμα πῶς διανοίγει, καὶ λήμνη ὡς ἐδόκε ἐκείθεν περιαιρεῖ· εἰς ὅτω πείζει σφοδρότερον, ὡς ὀδυνηθῆναι, καὶ ἀφυπνισθῆναι τὸν πάσχοντα, καὶ ἀκούσαι παρὰ τοῦ μάρτυρος· οὐδενὺν εἰσέτι ὄραξ με; οὐχ ὄραξ με τὸν ἰατρὸν; οὐχ ὄραξ με τὸν θεραπευτὴν; ὁ δὲ καὶ ἀνεπήδησε ταχίον, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπάρας τῇ εἰκόνι τοῦ μάρτυρος ὄρω σε, ἔφη, τὸν μέγαν μου ἰατρὸν, ὄρω σε τὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ, ὄρω τὴν σεβαστὴν καὶ θείαν εἰκόνα σου, καὶ πολλὴν τὴν εὐχαριστίαν προσάγω σοι, ὅτι ἔστησάς μοι ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου καὶ τὰ διαβήματα μου κατεύθυνας· ἔτι ἐρρήσω τοῖς ὀφθαλμοῖς μου ἀπὸ δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος.

218 Nox jam aderat, et ecce, Martyr et medicus digitis etiam oculis, infirmitate affectos, patienti tangit, ac mire paulatim aperit, caecitatemque omnem, ut apparebat, inde aufert. Deinde ita eos vehementius premit, ut dolore afficeretur excitareturque patiens atque a Martyre audiret: Nondumne adhuc me vides? Nonne me medicum vides? Nonne me curatorem vides? Ille autem celeriter exiliit, oculisque in Martyris effigiem sublatis, video te, dixit, magnum meum medicum, video te Christi Martyrem, video venerandam ac divinam tuam effigiem, magnamque tibi gratiam habeo, quod in loco patenti pedes meos collocaris, gressusque meos direxeris; quod oculos meos a lacrymis pedesque meos a lapsu liberaris.

A. ANONYMOS. porroque opulante, eundem recuperat.

ANNOTATA.

a Ut quo in pretio scriptoris hujus, qui qua determinata ætate floruerit, ignoratur, lucubratio subjecta haberi debeat, perspectum utcumque habeas, Adi Commentarium prævium num. 25.
 B Istæc porro, quæ in codice olim Mazarinæo a pag. 208 usque ad pag. 226 extenditur, haud proxime in hoc excipit jam datam scriptoris pariter anonymi lucubrationem, sed hanc inter et illam Homilia, his verbis, ἔφη ὁ σωτήριος λόγος, inchoata atque in Commentario prævio plus semel memorata, aliæque nonnulla a pag. 205 usque ad pag. 208 interjecta habentur.
 b Miraculum, quod cap. subjecto e codice nostro signato † Ms. 193 lectori exhibetur, in codice olim Mazarinæo a fol. 209 usque ad fol. 215 etiam narratur, nonnullis fol. 208 verso et seq. recto præfationis in modum præmissis hoc initio: "Ἄλλοι μὲν ἔλλα.

CAPUT II.

Cæcus pro medela ad S. Demetrium recurrit, sibi que eum modo duplici propitium experitur a.

A Ἄνθρωπος τις ἕτερος πόλεως τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ οὗτος προῦτα τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ προδραμεῖν ἐπὶ θεραπείᾳ τῷ μεγάλῳ διανεμόνται, καὶ δὴ ὁ μὲν πρὸς ὀδοποιρίαν ἦν εὐρεπής· οἷς δὲ οἰκίος πρὸς γένος ἦν ἄνθρωπος τὴν ὀδοποιρίαν ὡς μακράν, ὡς δυσχερῆ καὶ ταῦτα πείρω καὶ τυφλότῳ ἀπηγόρευον. Ὁ δὲ, ἀλλ' εἰ καὶ εἰς δύο ἔτους ἐκαστοὺς παραστήθῃ τὰ τῆς ὀδοποιρίας μοι, οὐ παύσομαι ἕως εὐρήσω μοι τὸν ζητούμενον ἰατρὸν, τὸν μέγαν Δημήτριον, ἀπτεταί τῆς ὁδοῦ, διανέει δρόμον εἰς ἑλίας ἡμέρας δύο, τυφλῷ ποδί ἀδελφίως περιπλανώμενος, βιαζόμενος προσκοσῶν τοῖς λίθοις, πικρὰ διολισθαίνων, καὶ πολλὴν ἐπιφέρει τὸν κάματον. Βλέπει τούτου ὁ μέγας μακρόθεν, κάμπτεται τῇ συμφορᾷ τοῦ ἀνδρός ὁ συμπαθὴς τὰ πάντα Δημήτριος τῆς πίστεως ἀποδίδεται, καὶ κατ' ὄδον ἐπιφύσας τῷ πεπρωμένῳ τούτῳ ἀνδρὶ.

Vir quidam alius, Adrianopoli oriundus, oculis et ipse mutilatus erat, atque ad Magnum d pro medela recurrere meditabatur. Ac is quidem ad iter paratus jam erat; quibus vero generis necessitudine vir erat conjunctus, iter ut longum, ut difficile, idque incendenti pedibus cæcutientique conficiendum, dissuadebant. Ille autem dicebat: Verum, etsi mihi duorum integrorum annorum iter esset propositum, non cessabo, donec quæsitum a me medicum, magnum Demetrium, invenero. Iter arripit, cursum duobus circiter diebus integris promovet, cæco pede miserum in modum errabundus circumiens, in lapides impingere coactus, frequenter in terram cadens, magnumque vere laborem sufferens. Respiciet illum a longe Magnus, calamitate viri multum commiserans Demetrius flectitur, fidem suscipit, equoque insidens mutilato viro isti in via apparet e.

Cæcus, dum pro medela ad S. Demetrium amulum Adrianopoli properat, ab eo in via

220 Ἐρωτᾷ καὶ μὴ ἀγροῦν ὅπῃ πορεύεται οὗτω μόνος, ὅτω σιωπῶν καὶ πάσης ἐλευσθέντος, ἀκούει, πρὸς τὸν τοῦ μεγάλου Δημητρίου θεῖον τάφον, ὡς ἀναβλέψων ἄλλὰ πολὺς σοι, φησὶν, ὁ δρόμος τῆς προκειμένης ὀδοποιρίας καὶ δυσχερῆς· αὐτίς τὸ καὶ πρόωτην ῥηθῆν· ἀλλ' εἰ καὶ εἰς δύο ἔτους ἐκαστοὺς, φησὶν, οὗτω ταλαιπωρήσασαι, οὐ στήσομαι μέχρις ὅτου ἐκείσε γένομαι· ἀλλὰγε δὴ, φησὶν ὁ μέγας, καὶ μικρὸν σε τῷ ἴπῳ τῷδε διαναπαύσομαι· λαμβάνει τούτου ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ αὐθιμέρον μέσον τοῦ θεῖου τεμένους τούτου ἐντίθεισιν τὸν τυφλόν· ὁ δὲ μὴ γινούσ τὸ θαυμάσιον, καὶ ὅπῃ παρῆ, τοῖς ἐν τῷ ναφ τοῦ μεγάλου εἰσιούσι, καὶ ἐξήουσ

220 Rogat, non tamen ignorans, quo vadat ita solus, ita caligans, omnique ex parte miserabilis; audit: ad divum magni Demetrii monumentum, ut visum recuperem. Sed, ait, longum tibi difficilisque itineris propositi est cursus. Rursus id, quod primo dixerat, sed etsi ita, ait, ad duos annos integros laborare oportuerit, non desistam, donec ibi fuero. At vero, ait Magnus, paulisper te hoc in equo requiescere faciam. Eum in equum accipit, eodemque de in medio divino illo templo cæcum constituit d. Hic autem

sibi apparente Thessalonicam miraculi modo sistitur.